

STUDYING PARENTS' ATTITUDES ABOUT PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS AT SCHOOL

Martin S. Bazelkov

ABSTRACT: The present study aims to explore and analyze parents' attitudes to systemic physical education and sports in and out of school. We used a questionnaire of 12 questions to check the respondents' opinion.

KEYWORDS: physical education, sport, learning process, physical development

Изследването е финансирано по проект № РД-08-134/07.02.2018 г. от параграф на фонд „Научни изследвания” на ШУ „Епископ Константин Преславски”.

Дисциплината физическо възпитание и спорт е съществена част от цялостната образователна програма в училище. Чрез нея се решават редица задачи относно физическото развитие, физическата дееспособност, укрепване и подобряване здравословното и психо-физическото състояние на учениците[2].

Основната цел на училищното физическо възпитание е да провокира учениците към системни занимания с физически упражнения, спорт и туризъм за подобряване и укрепване на детския организъм [3].

В последните години тази цел става все по-трудно достижима. Липсата на мотивация за спорт, застоялият начин на живот, нездравословното хранене и все по-честата нужда от използването на новите ИТ технологии са само някои от причините за това. Освен занижения интерес към задължителния учебен процес по физическо възпитание се наблюдава и много ниска активност на подрастващите в извънурочни и извънкласни спортни занимания, включително и спортът в свободното време.

Днес ролята на спортните занимания извън учебния процес е снижена до минимум. Факт е, че все по-малък процент от подрастващите се занимават с целенасочени физически упражнения, което оказва неблагоприятно влияние върху младото поколение.

Процентът на хронично болелите деца се увеличава лавинообразно. У нас все по често се наблюдават в ранна детска възраст заболявания на дихателната система, хронична хипертония, диабет и др. Въпреки че спортът е отлично средство за борба с подобни заболявания, в днешно време той не задоволява националните и обществени потребности на учениците, а именно – спорт за здраве, жизненост и красота [1].

През целия образователно-възпитателен процес спортните педагози възпитават у подрастващите навици за системно изпълнение на физически упражнения като превенция срещу здравните рискове и проблеми сред младото поколение.

Един от факторите, определящи интереса на учениците към заниманията със спорт, са именно отношението на родителите и примерът, който те дават на децата си за формиране на основни хигиенни и двигателни навици. Те са техният модел за подражание и до голяма степен повлияват върху избора им дали да участват активно в извънкласни и извънурочни занимания със спортно-двигателна насоченост, а също така и отношението им към занятията по физическо възпитание и спорт в училище. Семейната среда е тази, която може да стимулира учениците към системни занимания със спорт или да се демотивират от некомпетентността и негативното отношение на родителите. Според изследване на Ч. Стойчев относно мнението на родители и ученици към спорта се твърди че, „състоянието на спортната активност сред учащите се намира в силна зависимост от състоянието на техните спортните интереси. Последните от своя страна в голяма степен се формират под влияние на техните родители“[4].

В настоящата разработка ще разгледаме интересите, мненията и компетенциите на родители към образователно-възпитателния процес по физическо възпитание и спорт в училище, както и спортът в извънкласните и извънурочни форми.

Целта на нашата разработка е да се проучи отношението и мнението на родителите относно спортните занятия в училище и извън него. За постигането на определената цел си поставихме следните задачи:

1. Да проучим и анализираме литературните източници, свързани с училищното физическо възпитание, както и отношението и нагласите на родители и ученици към спорта в училище и извън него.
2. Да се разработи анкетна карта, разкриваща отношението, компетенциите и мнението на родители за системните занимания по спорт на учениците от прогимназиален етап.
3. Да обработим и анализираме получените резултати и да ги представим под формата на таблица и диаграми.
4. На базата на получените и обработени данни да представим изводи и препоръки, които да подпомогнат бъдещото обучение в училище.

Анализ на резултатите:

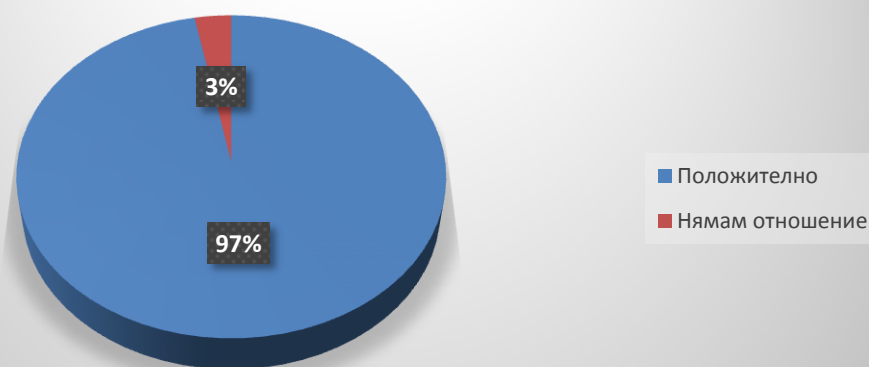
За решаване на задачите и постигане на целта на изследването бе проведена анкета с 30 родители на ученици от прогимназиален етап в ПМГ „Нанчо Попович”, град Шумен. Поголемият процент от отзовалите се са майки на възраст 38–50 години – 70%. Бащите са на възраст между 40 и 50 години и представляват останалите 30% от анкетираните. Повечето от тях са родители на момичета – 63%, останалите 37% са на момчета.

Анкетна карта - родители

1. Родители мъже – 30%		Родители жени – 70%		
2. Родители на момичета – 63%		Родители на момчета – 37%		
3. Какво е отношението Ви към спорта?	Положително 97%	Отрицателно 0%	Нямам отношение – 1%	
4. Занимавали ли сте се със някакъв вид спорт?	Да – 60%	Не – 37%	Занимавам се в момента – 23%	
5. Посещавате ли спортни състезания?	Да, самостоятелно 3%	Не – 73%	Да с детето – 23%	
6. Поощрявате ли детето ви да спортува?	Да, той(тя) тренира 40%	Да – 60%	Не – 0%	
7. Според Вас, часовете по ФВ и спорт:	За разтоварване от останалите предмети – 23%	Натоварват допълнително учениците – 0%	Спомагат за умственото и физическо развитие на децата – 77%	
8. Кои спортове да изучава детето ви? (Повече от 1 отг.)	Спортни игри 77%	Лека атлетика 50%	Гимнастика 27%	Други 17%
9. Спортните дисциплини да се избират от: (Повече от 1 отг.)	Учениците 73%	Учителите 37%	Родителите 33%	Съобразно традициите на училището – 17%
10. Трябва ли да има оценка по ФВС	Да – 43%	Не – 13%	Зачита се/не се зачита 27%	Не мога да преценя – 17%
11. Оценката на детето ви по ФВС от последния срок е:		Добър (4) – 0%	Мн.добър(5) 17%	Отличен (6) 83%
12. Запознати ли сте с нормативната уредба по ФВС?	Да – 13%	Не – 27%	Само отчасти – 60%	

От първия въпрос на анкетата виждаме почти единодушното им положително отношение към спорта (97%). В допълнение към въпроса защо смятат така почти всички са на мнение, че спомага за умствено и физическо развитие на детето, както и положителното повлияване на тяхното здравословно състояние.

Отношението на родителите към спорта

При следващия въпрос 60% от родителите посочват, че са спортували, а 23% от тях все още се занимават активно. Този факт повлиява и върху отношението на децата им към системните занимания със спорт извън училищната им заетост, което ще разгледаме в следващите отговори от анкетата. На въпроса „Посещавате ли спортни прояви“ 23% от тях посещават такива заедно с детето си, което предполага, че ще провокира интереса им за допълнителни занимания със спорт. Голяма част от родителите – 73%, са отговорили отрицателно на този въпрос. Според нас това е така, поради липса на информираност относно спортните прояви на територията на града или прекаленото забързано ежедневие на родителите и липсата на свободно време.

От анализа на отговорите на въпроса за подтикване на децата към занимания с физически упражнения и спорт, забелязваме голям процент от родителите (60%), които поощряват детето си да спортува, а останалите 40% активно спортуват извън учебните занятия. Тук виждаме как отношението на родителите към спорта се е отразило и върху интересите на подрастващите, като 40% от тях посочват, че децата им са активно спортуващи. Въпреки положителното отношение на родителите обаче голям процент от децата (60%) не спортуват. Това може би се дължи на липсата на мотивация,

За нас интерес представлява отношението на родителите към аудиторната заетост на учениците по физическо възпитание и спорт. В тази връзка беше зададен конкретен въпрос за вижданията на родителите към конкретната работа в часовете по физическо възпитание и спорт. За 23% от тях те са просто за разтоварване от останалите учебни предмети, но по-големият процент от анкетираните (77%) смятат, че служат за умственото и физическо развитие на децата. Радостен е фактът, че по-голямата част от родителите гледат позитивно към заниманията по физическо възпитание и спорт в училище и осъзнават важността на тяхното реализиране.

На въпроса „Кои спортове трябва да изучават децата в училище“ най-много са посочили спортните игри със 77%. След тях леката атлетика е посочена от половината анкетирани, а останалите са: 27% гимнастика и друг вид спорт – 17%. Според нас този голям процент, отнесен към спортните игри, се дължи на факта, че най-масовите спортове у нас са футбол и волейбол. Благодарение на постигнатите успехи на националния отбор по волейбол, а и успехите на отбори на клубно ниво по футбол, достигнали до световно признати международни участия. Според родителите игрите с топка биха били най-атрактивни и желани за учениците и същевременно да развиват многостранно детския организъм, както и да подобрят физическата им дееспособност. Сборът от процентите е повече от 100, защото въпросът позволява повече от един отговор.

Интересни данни сме получили на въпроса: „Кой и как да се избират спортните дисциплини по физическо възпитание и спорт“. Най-голям брой от отзовалите се посочват, че това трябва да са учениците – 73%. Почти равен е процентът за учителите – 37% и родители –

33%. Това показва недоверието на родителите към спортните педагози. В последните години доста често се забелязва фиктивното провеждане на часовете по физическо възпитание. Не до толкова активното участие на учениците в часовете и това дава отражение сред родителите за негативното мнение.

Доста спорен е въпросът за оценката по физическо възпитание и спорт. За 43% от родителите тя трябва да фигурира в образователната система, други 27% са предпочели да съществува под формата на „зачита се/ не се зачита“, а 13% не я смятат за нужна. Останалите 17% не могат да вземат отношение по въпроса и са разколебани относно отговора си.

Със следващия въпрос ще проверим с какви оценки са приключили предходния срок учениците на анкетираните родители. Отлична оценка са получили 83%, а останалите 17% много добър (5). Според нас тези високи резултати са вследствие от занижения контрол при провеждане на нормативните тестове за физическа дееспособност и елементите от видовете спорт. Смятаме, че при поставянето на оценки по физическо възпитание и спорт част от спортните педагози вземат под внимание не само постигнатите резултати, а и посещаемостта и дисциплината в часовете и поощряват учениците с по-слаби резултати, като завишават крайната им оценка.

От последния въпрос – №12 става ясно, че много малка част от родителите са запознати с нормативната уредба по физическо възпитание, това са само 13% от анкетираните. До някаква степен това се дължи на незаинтересоваността им към дисциплината и недостъпността от източници, отнасящи се за нормативната уредба.

От проведената от нас анкета можем да изведем следното **заключение**:

Като цяло родителите имат положително отношение към спорта. Те съзнателно разбират, че заниманията с физически упражнения и спорт са необходими за правилното и здравословното израстване на детския организъм. Част от тях са успели да провокират и да стимулират детето си да изпълнява физически упражнения, благодарение на интересите им към спорта. Повечето подхождат скептично към спортните педагози и предпочитат дисциплините да се избират от учениците, но все пак са на мнение, че трябва да има някакъв контрол в края на всеки учебен срок и учебна година. Тревожен е фактът, че голяма част от децата на анкетираните не се занимават с никакви физически упражнения извън училищните им задължения. Нормативната уредба по физическо възпитание и спорт е тема, която е чужда за родителите и те не са наясно с нейните функции.

References:

1. Deleva, N., Tsolov, B. (2009): *Swot-analiz na uchilishteto kato subekt pri upravlenie sportnata aktivnost na uchenitsite* (Swot-analysis of the school as a subject in managing the sporting activity of the students). // Sport I nauka, №2 pp. 115-121
2. Zlatev, Zl., (2007): *Vazmozhnosti za optimizirane upravlenieto na sistemata za fizicheskoto vazpitanie i sport v savremennoto uchilishte* (Opportunities to optimize the management of the physical education and sports system in modern schools). //Sport I nauka, №3p pp. 65-69
3. Lecheva, V. (2006): *Optimizirane na nyakoi strani ot izvanurochnata deynost po fizicheskoto vazpitanie i sport s uchashtite* (Optimizing some countries from out-of-work activity in physical education and sport with learners). // Savremenni tendentsii na fizicheskoto vazpitanie i sport v uchilishte, pp.7-11
4. Stoychev, Ch. (2013): *Prouchvane na mnenieto na roditeli i uchenitsi za odnoshenieto im kam sporta i uchebnia protses po fizicheskoto vazpitanie i sport* (Studying the opinions of parents and students about their attitude towards sport and the physical education and sport education process). // Sbornik nauchni trudove Inovatsii v obrazovaniето

*Martin Bazelkov, Senior lecturer
Department of Theory and Methods of Teaching Sports
Pedagogical faculty
Konstantin Preslavsky – University of Shumen
m.bazelkov@shu.bg*